

RAFAKO S.A.

GRUPA PBG

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

**za okres 6 miesięcy zakończony
30 czerwca 2019 roku**

Spis treści

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	10
1. Informacje ogólne	10
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego	10
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	11
3.1. Nowy MSSF 16 „Leasing”	11
3.2. Korekta prezentacji kosztów sprzedanych towarów i materiałów oraz kosztów działalności badawczej	12
3.3. Nowa KIMSF 23 „Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu”	13
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	13
4.1. Profesjonalny osąd	13
4.2. Niepewność szacunków	13
5. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	14
6. Zmiana szacunków	14
7. Zmiany w strukturze Spółki	14
8. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki	14
9. Aktywa i zobowiązania z tytułu umów	14
10. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych	19
10.1 Przychody ze sprzedaży i informacje dotyczące segmentów	19
10.1.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług	19
10.1.2. Przychody ze sprzedaży materiałów	20
10.1.3. Geograficzne obszary działalności	20
10.1.4. Segmenty operacyjne	21
10.2 Koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe	22
10.3 Podatek dochodowy	22
11.1. Istotne pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	24
11.2. Wartość firmy oraz wartości niematerialne	25
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe	26
11.4. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	28
11.5. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	28
11.6. Pozostałe należności długoterminowe	29
11.7. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach	30
11.8. Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	30
11.8.1. Obligacje	30
11.9. Zapasy	31
11.10. Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	31
11.11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32
11.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	32
11.13. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	33
11.14. Odpisy aktualizujące wartość aktywów	34
11.15. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki	36
11.15.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	36
11.15.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	36
11.15.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach	36
11.15.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach	37
11.15.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych	37
11.16. Kapitał podstawowy	37
11.17. Wartość nominalna akcji	37
11.18. Prawa akcjonariuszy	37
11.19. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	37
11.20. Zysk/(strata) przypadające na jedną akcję	37
11.21. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	38
11.22. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	38
11.23. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	39
11.24. Pozostałe rezerwy długoterminowe	39

11.25.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania krótkoterminowe.....	39
11.26.	Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	40
11.27.	Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	40
12.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	40
13.	Instrumenty finansowe	40
14.	Instrumenty pochodne	42
15.	Kredyty i pożyczki.....	43
16.	Zarządzanie kapitałem	44
16.1.	Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	45
17.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	46
18.	Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy	46
19.	Zobowiązania inwestycyjne	46
20.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	46
21.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	47
22.	Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej Spółki	47
23.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	48
24.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	48
25.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	49
26.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A.....	49
27.	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od dnia przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego	49
28.	Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w trzecim kwartale 2019 roku.....	50
29.	Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR.....	50
30.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	51
31.	Zatwierdzenie do publikacji	52

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku

	Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży	10.1	421 003	314 301	204 307	162 732
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		420 226	313 178	203 972	162 201
Przychody ze sprzedaży materiałów		777	1 123	335	531
Koszty sprzedanych produktów i usług	10.2	(495 690)	(273 345)	(296 260)	(149 207)
Koszty sprzedanych materiałów		(551)	(754)	(253)	(92)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		(75 238)	40 202	(92 206)	13 433
Pozostałe przychody operacyjne	10.2	3 580	9 633	779	7 545
Koszty sprzedaży		(12 148)	(12 860)	(6 688)	(5 974)
Koszty ogólnego zarządu		(18 657)	(21 379)	(9 687)	(11 063)
Pozostałe koszty operacyjne	10.2	(3 477)	(2 489)	(1 437)	(1 191)
Koszty działalności badawczej		(5 278)	(3 924)	(2 973)	(2 731)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		(111 218)	9 183	(112 212)	19
Przychody finansowe	10.2	2 865	5 559	1 367	4 411
Koszty finansowe	10.2	(3 920)	(2 307)	(2 264)	(1 247)
Zysk/(strata) brutto		(112 273)	12 435	(113 109)	3 183
Podatek dochodowy	10.3	(4 457)	(10 771)	(3 911)	(3 918)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		(116 730)	1 664	(117 020)	(735)

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku

Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018
Inne całkowite dochody za okres	(410)	(510)	(162)	(263)
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	-	(124)	-	(59)
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	-	(124)	-	(59)
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>				
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych	(506)	(475)	(201)	(250)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	10.3 96	89	39	46
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(410)	(386)	(162)	(204)
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy	(117 140)	1 154	(117 182)	(998)
Średnia ważona liczba akcji	127 431 998	127 431 998	127 431 998	127 431 998
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	(0,92)	0,01	(0,92)	(0,01)
Rozwodniony zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	(0,92)	0,01	(0,92)	(0,01)

Racibórz, dnia 30 września 2019 roku

Helena Fic

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jerzy Ciechanowski

Jolanta Markowicz

p.o. Prezesa Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2019 roku

	Nota	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2018
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)				
Rzeczowe aktywa trwałe	11.3	125 638	132 814	137 764
Wartość firmy		1 774	1 774	1 774
Wartości niematerialne		7 014	7 594	8 219
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	11.5	9 688	–	–
Pozostałe należności długoterminowe	11.6	3 967	5 224	8 160
Akcje i udziały	11.7	36 643	36 520	36 486
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	11.8	25 177	36 242	35 950
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	10.3	31 943	36 304	27 763
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		5 510	5 603	2 421
		247 354	262 075	258 537
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)				
Zapasy	11.9	28 882	29 391	27 640
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	11.12	303 983	392 644	241 614
Aktywa z tytułu umów	9	342 018	205 149	199 341
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	11.10	23 673	7 608	8 054
Pożyczki udzielone		–	–	416
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11.11	29 270	5 404	69 283
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11.13	17 389	15 301	16 146
		745 215	655 497	562 494
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		87	163	90
SUMA AKTYWÓW		992 656	917 735	821 121

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2019 roku

	Nota	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2018
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	11.16	254 864	254 864	254 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	11.19	165 119	165 119	165 119
Kapitał zapasowy		15 902	11 600	11 600
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		–	–	(462)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty, w tym:		(158 281)	(37 157)	(36 716)
zyski/(straty) z lat ubiegłych		(41 551)	(41 459)	(38 381)
zysk/(strata) netto bieżącego okresu		(116 730)	4 302	1 665
		277 604	394 426	394 405
Zobowiązania długoterminowe				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		3 811	1 223	1 508
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	11.22	23 807	23 495	20 742
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	11.21	9 627	9 647	12 132
Pozostałe rezerwy długoterminowe	11.24	15 850	14 515	19 038
		53 095	48 880	53 420
Zobowiązania krótkoterminowe				
Kredyty bankowe i pożyczki	15	113 218	100 831	114 756
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		2 562	1 148	1 434
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	11.25	263 210	206 429	212 760
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	11.26	20 951	19 091	24 939
Zobowiązania z tytułu umów	9	231 842	132 656	4 872
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	11.27	29 709	13 088	13 778
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		142	139	142
Dotacje		323	1 047	615
		661 957	474 429	373 296
Zobowiązania razem		715 052	523 309	426 716
SUMA PASYWÓW		992 656	917 735	821 121

Racibórz, dnia 30 września 2019 roku

Helena Fic

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jerzy Ciechanowski

Jolanta Markowicz

p.o. Prezesa Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku

	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018
<i>Nota</i>			
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto	(112 273)	6 931	12 435
Korekty o pozycje:	129 041	(159 968)	(113 289)
Amortyzacja	6 443	10 904	5 314
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	–	4	(8)
Odsetki i dywidendy, netto	2 381	4 177	1 845
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	(2 031)	(3 280)	(2 385)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu kontraktów walutowych	–	479	479
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	11.1 86 667	(109 348)	41 522
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	509	(3 071)	(1 320)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z wyjątkiem kredytów i pożyczek	11.1 58 397	(60 442)	(67 488)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	11.1 14 363	(25 376)	(17 823)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu umów	11.1 (37 683)	25 611	(73 429)
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany	–	323	–
Pozostałe	(5)	51	4
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	16 768	(153 037)	(100 854)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	415	451	312
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	11.1 (321)	(1 209)	(1 074)
Nabycie aktywów finansowych	(157)	(1 249)	(1 209)
Sprzedaż aktywów finansowych	–	4 139	–
Dywidendy i odsetki	–	3	–
Pozostałe	–	402	(1)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(63)	2 537	(1 972)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(2 292)	(2 321)	(1 423)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	12 880	2 267	16 590
Odsetki zapłacone	(1 696)	(2 976)	(1 146)
Prowizje bankowe	(1 011)	(1 102)	(1 049)
Pozostałe	(720)	777	341
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	7 161	(3 355)	13 313
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	23 866	(153 855)	(89 513)
Różnice kursowe netto	–	338	(125)
Środki pieniężne na początek okresu	11.11 5 404	158 921	158 921
Środki pieniężne na koniec okresu	11.11 29 270	5 404	69 283

Racibórz, dnia 30 września 2019 roku

Helena Fic

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jerzy Ciechanowski

Jolanta Markowicz

p.o. Prezesa Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	11 600	–	(37 157)	394 426
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia MSSF 16	–	–	–	–	318	318
Na 1 stycznia 2019 roku	254 864	165 119	11 600	–	(36 839)	394 744
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	(116 730)	(116 730)
Inne całkowite dochody	–	–	–	–	(410)	(410)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	4 302	–	(4 302)	–
Na 30 czerwca 2019 roku	254 864	165 119	15 902	–	(158 281)	277 604
Na 1 stycznia 2018 roku	254 864	173 708	69 061	(337)	(71 222)	426 074
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia nowych MSSF	–	–	–	–	(32 824)	(32 824)
Na 1 stycznia 2018 roku	254 864	173 708	69 061	(337)	(104 046)	393 250
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	1 665	1 665
Inne całkowite dochody	–	–	–	(125)	(385)	(510)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	(8 589)	(57 461)	–	66 050	–
Na 30 czerwca 2018 roku	254 864	165 119	11 600	(462)	(36 716)	394 405

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na 1 stycznia 2018 roku	254 864	173 708	69 061	(337)	(71 222)	426 074
Korekta bilansu otwarcia wynikająca ze zmian polityki rachunkowości dot. rezerw na naprawy gwarancyjne	–	–	–	–	(9 959)	(9 959)
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia nowych MSSF	–	–	–	–	(22 865)	(22 865)
Na 1 stycznia 2018 roku	254 864	173 708	69 061	(337)	(104 046)	393 250
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	4 302	4 302
Inne całkowite dochody	–	–	–	337	(3 463)	(3 126)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	(8 589)	(57 461)	–	66 050	–
Na 31 grudnia 2018 roku	254 864	165 119	11 600	–	(37 157)	394 426

Racibórz, dnia 30 września 2019 roku

Helena Fic

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jerzy Ciechanowski

Jolanta Markowicz

p.o. Prezesa Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. ("Spółka") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000034143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółce nadano numer statystyczny REGON 270217865. Akcje Spółki są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Siedziba Spółki mieści się w Raciborzu przy ul. Łąkowej 33. Siedziba Spółki jest jednocześnie jej podstawowym miejscem prowadzenia działalności.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność w zakresie inżynierii w obszarze energetyki i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71.12 Z).

Spółka świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji dla branży ropy i gazu oraz energetyki, dla której oferuje własne rozwiązania technologiczne. Projektuje i produkuje kotły, w tym na parametry nadkrytyczne oraz urządzenia ochrony środowiska, w tym instalacje odsiarczania i odazotowania spalin.

Podmiotem bezpośrednio dominującym Spółki jest PBG S.A. z siedzibą w Wysogotowie k. Poznania.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 30 września 2019 roku.

Spółka sporządziła również śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 30 września 2019 roku.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku oraz zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 „Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa” zatwierdzonym przez UE („MSR 34”).

Dla pełniejszego zrozumienia sytuacji finansowej oraz majątkowej Spółki zamieszczono dodatkowo jako dane za okresy porównywalne sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 30 czerwca 2018 roku oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych za 2018 rok, pomimo braku takich wymogów w MSR 34.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które ujawniane są w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF. Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe należy czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Spółki za rok 2018.

Walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Spółki jest utrzymanie płynności finansowej oraz zapewnienie odpowiedniego portfela zamówień (w tym przede wszystkim zapewnienie wystarczających źródeł ich finansowania).

Oszacowany przez Spółkę istotny wzrost kosztów realizacji kluczowych kontraktów stanowi istotne ryzyko dla możliwości kontynuowania działalności przez Spółkę. Podjęte negocjacje z kluczowymi klientami Spółki dotyczące zwiększenia wartości przedmiotowych kontraktów w ocenie Zarządu pozwolą ograniczyć to ryzyko.

Kluczowym czynnikiem, który może wpłynąć na możliwość kontynuowania działalności oraz pozyskania nowych kontraktów jest zapewnienie dostępu do finansowania zewnętrznego. W ramach tych działań, w czerwcu 2019 roku, Spółka podpisała z PKO BP S.A. aneks do umowy limitu kredytowego wielocelowego zapewniający Spółce korzystanie do końca czerwca 2020 roku z instrumentów kredytowych i gwarancyjnych o łącznej wartości 200 milionów złotych. Ponadto, od początku bieżącego roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka pozyskała nowe bankowe i ubezpieczeniowe limity gwarancyjne w wysokości ponad 100 milionów złotych od mBank S.A., Alior Bank S.A., AXA, UNIQA i KUKE. Obecny poziom udostępnionych RAFAKO S.A. linii kredytowych i gwarancyjnych jest na bieżąco wykorzystywany, a RAFAKO S.A. w związku z planami rozbudowy portfela zamówień, ubiega się o dodatkowe limity gwarancyjne i kredytowe.

Struktura aktualnego portfela zamówień Spółki charakteryzuje się zapotrzebowaniem na kapitał obrotowy, w tym pochodzący ze środków własnych. Uwolnienie zaangażowanych środków będzie następowało stopniowo wraz z postępem prac na kontraktach i osiągnięciu kolejnych kamieni milowych, tj. po wykonaniu określonego zakresu prac, zgodnie z obowiązującymi zapisami i harmonogramami rzeczowo-finansowymi. Środki te w dalszej kolejności, będą mogły zostać wykorzystane jako dodatkowe zabezpieczenie zapotrzebowania na kapitał obrotowy na nowo pozyskanych projektach.

Na koniec czerwca 2019 roku wartość portfela zamówień Spółki wyniosła 2.375 mln złotych (w porównaniu do 1.969 mln złotych na koniec czerwca 2018 roku). W ramach realizacji zakładanej strategii od początku 2019 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka pozyskała nowe kontrakty o wartości 967 mln złotych, z czego 680 mln złotych w obszarze energetyki, 169 mln złotych w obszarze ropy naftowej i gazu ziemnego (to jest w nowym strategicznym obszarze działalności) oraz 118 mln złotych w obszarze budownictwa. Do najważniejszych kontraktów pozyskanych w 2019 roku zaliczyć można m.in. kontrakt na budowę bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin o wartości 289 mln złotych netto (tj. 355,5 mln złotych brutto), kontrakt na wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 8-12 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów o wartości 244,9 mln złotych netto (tj. 301,3 mln złotych brutto), kontrakt na budowę Tłoczni Gazu Kędzierzyn podpisany w konsorcjum z PBG S.A. wartości 168,7 mln złotych netto (tj. 207,5 mln złotych brutto), z czego udział Spółki wynosi 95% oraz kontrakt na budowę siedziby Muzeum „Pamięć i Tożsamość” im. św. Jana Pawła II w Toruniu o wartości 117,7 mln złotych netto (tj. 144,7 mln złotych brutto). Spółka dokłada wszelkich starań, aby wartość kontraktów znajdujących się w portfolio zamówień, pozwalała na zabezpieczenie przychodów niezbędnych do pokrycia kosztów działalności operacyjnej oraz wygenerowania dodatniego wyniku finansowego w perspektywie długoterminowej, w tym również po zakończeniu realizacji kontraktu na budowę bloku energetycznego 910 MW w Jaworznie. Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju Spółka aktywnie uczestniczy w postępowaniach przetargowych i spodziewa się pozyskania kolejnych istotnych kontraktów.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości, które zostały zaprezentowane w ostatnim sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, za wyjątkiem zmian wynikających z zastosowania MSSF 16 „Leasing” obowiązującego od dnia 1 stycznia 2019 roku. Zmiany te zostały opisane w nocie 3.1. Porównywalność danych finansowych za okres od 1 stycznia 2019 do 30 czerwca 2019 roku została zaburzona z uwagi na retrospektywne zastosowanie od dnia 1 stycznia 2019 roku standardu MSSF 16 przy jednoczesnym braku przekształcenia danych porównawczych, zgodnie z dopuszczonymi przez standard rozwiązaniami praktycznymi w ramach przepisów przejściowych.

3.1. Nowy MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard zastępuje MSR 17 i kilka interpretacji. Poza zmianą definicji leasingu wprowadza znaczne zmiany w rachunkowości leasingobiorców: standard wymaga ujęcia w bilansie dla każdej umowy leasingowej wartości „prawa do użytkowania” i analogicznego zobowiązania finansowego. Prawo do użytkowania jest następnie amortyzowane, natomiast zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie. W określonych sytuacjach wskazanych w standardzie zobowiązanie z tytułu leasingu podlega aktualizacji wyceny, której skutki co do zasady ujmowane są jako korekta wartości prawa do użytkowania.

Przewidziano uproszczenia dla umów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) i umów o użytkowanie aktywów o niskiej wartości, które Spółka przyjęła w swoich zasadach rachunkowości. Uproszczenie to polega na nieujmowaniu zobowiązania z tytułu leasingu w odniesieniu do tych umów.

Podejście księgowe do leasingów od strony leasingodawcy jest zbliżone do zasad określonych w dotychczasowym MSR 17.

Nowy standard miał istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki. Na dzień pierwszego zastosowania Spółka była leasingobiorcą w 52 umowach leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy zawartych na okresy od 1 do 2 lat, na podstawie których przysługuje jej prawo do użytkowania gruntów, nieruchomości, środków transportu i instalacji technicznych.

Spółka wdrożyła MSSF 16 przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. bez przekształcania danych porównawczych, z ujęciem łącznego efektu pierwszego zastosowania standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania.

Ponadto Spółka zastosowała następujące dopuszczone przez standard rozwiązania praktyczne:

- wartość prawa do korzystania z tytułu wszystkich umów sklasyfikowanych uprzednio przez Spółkę jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 została ustalona w kwocie zobowiązania z tytułu leasingu skorygowanego o opłaty i przedpłaty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania,
- umowy, których okres leasingu kończy się w 2019 roku, Spółka ujmuje jako koszty metodą liniową w okresie leasingu.

Ze względu na skorzystanie z uproszczeń Spółka wykorzystała MSR 36 na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 w celu oceny konieczności ujęcia odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Przeprowadzona analiza nie wskazała takiej konieczności.

Dla umów sklasyfikowanych na 31 grudnia 2018 roku jako leasingi finansowe zgodnie z MSR 17, wartość prawa do użytkowania została określona w kwocie równej wartości aktywów podlegających leasingowi według MSR 17. Wartość zobowiązania z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania jest równa kwocie zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zgodnie z MSR 17.

W związku z zastosowaniem MSSF 16 Spółka rozpoznała na dzień pierwszego zastosowania prawa do korzystania w kwocie 7 146 tysięcy złotych oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 5 227 tysięcy złotych. Prawa z tytułu korzystania zaprezentowane zostały w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”, natomiast zobowiązania leasingowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu leasingu” w podziale na część krótkoterminową i długoterminową.

Spółka oszacowała, że łączny efekt pierwszego zastosowania standardu na zyski zatrzymane na dzień pierwszego zastosowania wyniesie 318 tysięcy złotych.

3.2. Korekta prezentacji kosztów sprzedanych towarów i materiałów oraz kosztów działalności badawczej

W 2018 roku Spółka dokonała zmiany prezentacji kosztów sprzedanych towarów i materiałów oraz kosztów działalności badawczej, które do tej pory prezentowane były w pozycji „Koszty sprzedanych produktów i usług”. Dotychczasowa prezentacja została zmieniona na prezentację tych kosztów w odrębnych pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów. W ocenie Spółki, dokonana korekta przyczyni się do zwiększenia przejrzystości danych i ułatwi ich analizę uczestnikom rynku.

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Koszty sprzedanych produktów i usług</i>	<i>Koszty prac badawczych</i>
Przed korektą	(277 269)	–
Koszty prac badawczych	3 924	(3 924)
Po korekcie	(273 345)	(3 924)

3.3. Nowa KIMSF 23 „Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu”

Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” rozstrzyga podejście do sytuacji, gdy interpretacja przepisów ws. podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć, jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. Kierownictwo powinno w pierwszej kolejności ocenić, czy jego interpretacja zostanie prawdopodobnie zaakceptowana przez organy podatkowe. Jeśli tak, należy przyjąć do sporządzania sprawozdania finansowego taką interpretację. Jeśli nie, należy uwzględnić niepewność kwot związanych z podatkiem dochodowym metodą wartości najbardziej prawdopodobnej lub wartości oczekiwanej. Jednostka powinna ocenić ewentualne zmiany faktów i okoliczności wpływające na ustaloną wartość. Jeśli wartość podlega korekcie, traktuje się ją jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8. Nowa interpretacja nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości, ponieważ faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka uznaje umowę za umowę leasingu, jeżeli na jej mocy Spółce jest przekazywane prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Spółka, wyceniając wartość aktywów w użytkowaniu oraz zobowiązań z tytułu leasingu, dokonuje oceny prawdopodobieństwa skorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, prawdopodobieństwa skorzystania z opcji wykupu przedmiotu leasingu oraz szacunków pozostałych kosztów związanych z zakończeniem umowy leasingu.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółki dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

4.2. Niepewność szacunków

Przy sporządzaniu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

Informacje o szacunkach i założeniach, które są znaczące dla sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym za 2018 rok. Ponadto Spółka zaprezentowała w niniejszym skróconym śródrocznym sprawozdaniu finansowym wpływ dokonanych założeń Zarządu na szacunek odpisów aktualizujących (patrz nota nr 11.14), przychodów z umów z klientami (patrz nota nr 9) oraz rezerw (patrz nota nr 16.1).

5. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2018
USD	3,7336	3,7597	3,7440
EUR	4,2520	4,3000	4,3616
GBP	4,7331	4,7895	4,9270
CHF	3,8322	3,8166	3,7702
SEK	0,4030	0,4201	0,4190
TRY	0,6481	0,7108	0,8206

6. Zmiana szacunków

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku oraz na dzień 30 czerwca 2019 roku miała miejsce zmiana szacunków dotycząca istotnych projektów realizowanych przez Spółkę, co zostało szerzej opisane w nocie 9.

W wyniku wzrostu kosztów realizacji kluczowych kontraktów Spółka zdecydowała się zaktualizować prognozy finansowe. W wyniku tych aktualizacji zidentyfikowała przesłanki mogące wpływać na utratę wartości aktywów. W związku z faktem, że Spółka spodziewa się poprawy wyników finansowych będących efektem prowadzonych negocjacji z kluczowymi klientami Spółki, Zarząd będzie na bieżąco monitorował prognozy i zgodnie z zasadami rachunkowości, na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz stosowaną przez Spółkę praktyką przeprowadzi test na utratę wartości w celu zweryfikowania konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość aktywów Spółki.

7. Zmiany w strukturze Spółki

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku nie zaszły żadne zmiany w strukturze Spółki.

8. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki

Działalność Spółki nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy.

9. Aktywa i zobowiązania z tytułu umów

Stany aktywów i zobowiązań z tytułu umowy na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Aktywa z tytułu umowy brutto	345 314	206 997
Odpisy aktualizujące wartość aktywów z tytułu umowy (-)	(3 296)	(1 848)
Aktywa z tytułu umowy	342 018	205 149
Zobowiązania z tytułu umowy, w tym zaliczki	231 842	132 656

Aktywa z tytułu umowy podlegają regulacjom MSSF 9 w zakresie szacowania strat z tytułu utraty wartości.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSSF 15 na dzień 30 czerwca 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Kwota przychodów początkowo ustalona w umowie	3 732 809	2 987 821
Zmiana przychodów z umowy	12 152	69 565
Łączna kwota przychodów z umowy	3 744 961	3 057 386
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	1 620 487	1 114 203
Koszty pozostające do realizacji umowy	1 994 108	1 696 048
Szacunkowe łączne koszty umowy	3 614 595	2 810 251
Szacunkowe łączne wyniki z umów, w tym:	130 366	247 135
zyski	283 491	302 086
straty (-)	(153 125)	(54 951)

Aktywa (zobowiązania) z tytułu umowy prezentuje poniższa tabela:

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	157 782	76 064
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów o usługę budowlaną	31 148	11 382
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	1 642 383	1 118 280
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	167 491	162 385
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(153 124)	(54 951)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	1 656 750	1 225 713
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	1 385 041	1 074 902
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	271 709	150 811
aktywa z tytułu umowy pomniejszone o zaliczki możliwe do kompensaty	345 314	206 997
zobowiązania z tytułu umowy	104 754	67 566

Spółka dokonała analizy zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy oraz czynników będących przyczynami tych zmian w okresie 6 miesięcy 2019 roku oraz w okresie 12 miesięcy 2018 roku.

Najważniejsze przyczyny zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy w okresie sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele:

Aktywa z tytułu umowy:

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Aktywa z tytułu umowy na początek okresu	205 149	137 583
Przychody odniesione w okresie sprawozdawczym na aktywa z tytułu umowy	139 969	122 630
Łączne korekty przychodów odniesione na aktywa z tytułu umowy	-	-
Zmiany odpisów aktualizujących aktywa z tytułu umowy	(1 448)	(507)
Przeklasyfikowanie do należności z tytułu dostaw i usług (-)	(1 652)	(54 557)
Aktywa z tytułu umowy na koniec okresu	342 018	205 149

Zobowiązania z tytułu umowy:

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu umowy na początek okresu	132 656	39 479
Zobowiązania do wykonania świadczenia ujęte w okresie sprawozdawczym jako zobowiązania z tytułu umowy	107 793	127 201
Łączne korekty przychodów odniesione na zobowiązania z tytułu umowy	–	–
Rozpoznanie przychodu ujętego w saldzie zobowiązań z tytułu umowy na początek okresu (-)	(8 607)	(34 024)
	231 842	132 656
Zobowiązania z tytułu umowy na koniec okresu		

Ujawnienia dotyczące aktywowanych kosztów doprowadzenia do zawarcia i wykonania umów Spółka prezentuje w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe”.

9.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Spółkę

9.1.1. Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA Bloku”. Ostateczny podział prac w ramach Konsorcjum został ustalony w dniu 4 sierpnia 2013 roku na podstawie zmian wprowadzonych do umowy konsorcjum, które dotyczyły przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (tym samym dla spółki Mostostal Warszawa pozostało 0,01%) oraz zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Kontrakt na budowę Bloku Energetycznego Jaworzno III został zawarty w dniu 17 kwietnia 2014 roku. Aktualna wartość kontraktu (po podpisaniu Aneksie nr 6) wynosi 4 485 514 439,95 złotych netto. To największy wartościowo kontrakt realizowany dotychczas przez spółkę RAFAKO S.A. Obecnie realizacja projektu Jaworzno wkroczyła w ostatnią fazę, tj. fazę rozruchu i uruchomienia Bloku, która będzie realizowana do Przejęcia Bloku do Eksploatacji. Po zrealizowaniu kamienia milowego dotyczącego Przejęcia Bloku do Eksploatacji Kontrakt wejdzie w fazę Okresu Gwarancji, w trakcie którego w terminie do 12 miesięcy od Przejęcia Bloku do Eksploatacji mają nastąpić końcowe Pomiarów Gwarantowanych Parametrów Technicznych. W Okresie Gwarancyjnym nastąpi przekazanie Zamawiającemu dokumentacji powykonawczej i zafakturowanie ostatniego kamienia milowego zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Kontraktu. Gwarancją terminowego zakończenia kontraktu jest niezakłócony przebieg procesu rozruchu na poszczególnych jego etapach. Każde ujawnienie się wad czy awarii maszyn bądź urządzeń, wystąpienie nieprzewidzianych technicznych problemów w instalacjach technologicznych i elektrycznych, w szczególności na styku instalacji z urządzeniami oraz konieczność wykonania nieplanowanych prac dodatkowych może spowodować opóźnienie w realizacji kontraktu. Z kolei niezakończenie realizacji kontraktu w ustalonym terminie, tj. niepodpisanie Protokołu Przekazania Bloku do Eksploatacji może spowodować naliczenie przez Inwestora kar za nieterminową realizację kontraktu, co w sposób istotny mogłoby negatywnie wpłynąć na wynik i sytuację finansową zarówno RAFAKO S.A. jak i spółki celowej realizującej projekt.

RAFAKO S.A. oraz jednostka zależna E003B7 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Raciborzu rozpoczęli w dniu 17 września 2019 roku proces uzgodnień ze spółką Nowe Jaworzno Grupa TAURON spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Jaworznie, dotyczący zmiany treści postanowień umowy z dnia 17 kwietnia 2014 roku, na budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku. Przedmiotem powyższych negocjacji jest przede wszystkim zmiana w zakresie gwarantowanych parametrów technicznych bloku skierowana na poprawę parametrów emisji przez blok do atmosfery niektórych szkodliwych substancji oraz w zakresie parametrów paliwa dopuszczonego do spalania w bloku. RAFAKO S.A. wskazuje, że zgoda kontrahenta na ewentualne rozszerzenie zakresu prac może mieć wpływ na całkowity harmonogram realizacji budowy Bloku i wartość kontraktu.

Realizując kontrakt spółka RAFAKO S.A. dostrzegła możliwości zagwarantowania, że po przeprowadzeniu określonych prac optymalizacyjnych, badań i analiz blok będzie spełniać wymogi w zakresie dopuszczalnych, na gruncie konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik - tzw. konkluzji BAT, poziomów emisji wybranych szkodliwych substancji do środowiska, a także rozszerzenia pola paliwowego dla bloku, to jest umożliwienia zamawiającemu spalania paliwa o innych parametrach niż wskazane aktualnie w kontrakcie, przy zachowaniu norm ochrony środowiska wynikających z kBAT. Wskazane zmiany w zakresie parametrów technicznych bloku mają doprowadzić do zmniejszenia obciążania środowiska naturalnego niektórymi niepożądanymi pierwiastkami, co jest korzystne zarówno dla zamawiającego, jak również dla pozostałych interesariuszy zamawiającego. Z kolei zwiększenie pola paliwowego otworzy zamawiającemu nowe możliwości pozyskania paliwa na rynku, zmniejszając jednocześnie ryzyko związane z ewentualnym deficytem podaży węgla zawartego w kontraktowym polu paliwowym. Tym samym, zamawiający uzyska nowe możliwości kontraktowania paliwa pod względem handlowym. Jednocześnie RAFAKO S.A. wskazuje, iż część z działań optymalizacyjnych, mających pozwolić na spełnienie przez blok w trakcie pomiarów gwarancyjnych nowych/zmienionych gwarantowanych parametrów technicznych grupy B może być wykonana wyłącznie po przekazaniu bloku do eksploatacji, to jest na pracującym obiekcie i będzie się to wiązać z koniecznością znaczącego zaangażowania personelu wykonawcy kontraktu i części jego podwykonawców.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych; w tym zaprojektowanie tzw. Wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie planowana była na lata 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe, których obecna wartość wynosi 587,5 miliona złotych, niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów. W dniu 1 marca 2017 roku podpisany został z zamawiającym aneks wydłużający termin realizacji projektu oraz podnoszący jego wartość, co zostało szerzej opisane w nocie III.1. sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO za 2017 rok.

W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. RAFAKO S.A. ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jedynie przychody i koszty dotyczące jej zakresu prac, czyli 11,3% zakresu prac na Projekcie Jaworzno. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmovane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 Sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

Zmiana szacunków dotycząca realizacji projektu Jaworzno

W okresie 6 miesięcy 2019 roku Spółka dokonała aktualizacji szacunkowych kosztów realizacji umowy z dnia 17 kwietnia 2014 roku zawartej ze spółką Nowe Jaworzno Grupa Tauron sp. z o.o. z siedzibą w Jaworznie na budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPIA bloku.

Zmiana wyniku całkowitego na części kontraktu realizowanego przez RAFAKO S.A., będąca wynikiem zmiany szacunków całkowitych przychodów i kosztów za okres 6 miesięcy 2019 roku wyniosła -4,3 miliona złotych, natomiast wpływ realizacji kontraktu na wynik Spółki za okres 6 miesięcy 2019 roku wyniósł -2,9 miliona złotych.

Z przeprowadzonej przez wykonawcę analizy zmiany cen dla umów podwykonawczych (z wyłączeniem umowy z firmami Siemens) wynika, że różnica pomiędzy faktycznie poniesionym kosztem a prognozą wyniosła 99 302 336,64 złotych. Po uwzględnieniu założonego w ofercie wykonawcy ryzyka, różnica pomiędzy faktycznie poniesionym kosztem a prognozą wyniosła 65 974 380,23 złotych. Powyższe, zdaniem Spółki oraz SPV powinno mieć wpływ na zwiększenie wynagrodzenia wykonawcy, z uwagi na nadzwyczajną zmianę stosunków. Po wykonaniu powyższych prac, Spółka oraz SPV doręczyły w dniu 19 marca 2019 roku zamawiającemu wniosek o podwyższenie ceny kontraktu o kwotę 65 974 380,23 złotych."

Obecnie trwają negocjacje pomiędzy Tauron S.A. i Rafako S.A. dotyczące zakresu Projektu. Związane są one z potencjalną zmianą w zakresie parametrów stosowanego paliwa oraz spełnienia dodatkowych wymogów związanych z ochroną środowiska. Będzie to prawdopodobnie wiązać się ze zmianą terminu kontraktowego za porozumieniem obu stron w wyniku prowadzonych negocjacji.

9.1.2. Projekt Opole

W lutym 2012 roku Spółka jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych netto (tj. 11,6 mld złotych brutto), której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 mld złotych netto (tj. 4,9 mld złotych brutto).

SPV-Rafako zawarła z GE Power Sp. z o.o. (dawniej Alstom Power Sp. z o.o.) umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła GE Power 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. GE Power przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Dnia 10 października 2018 roku RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A. oraz GE Power zawarło z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. aneks do umowy z dnia 15 lutego 2012 roku na budowę bloków energetycznych nr 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole realizowanej przez Konsorcjum oraz GE Power sp. z o.o., które jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera konsorcjum zarządzającego realizacją Projektu. Na mocy zawartego aneksu zmianie uległ termin przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6, co powinno nastąpić odpowiednio do 15 czerwca 2019 roku oraz 30 września 2019 roku. Spółka potwierdza, że termin przekazania bloków do eksploatacji zostanie dotrzymany.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Spółki.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz GE Power.

9.1.3. Projekt Wilno

Spółka dokonała aktualizacji szacunkowych kosztów realizacji umowy z dnia 29 września 2016 roku zawartej ze spółką JSC „VILNIAUS KOGENERACINĒ JĒGAINĒ”, której przedmiotem jest budowa bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem, składającego się z kotłowni ze złożem fluidalnym, instalacji składowania i podawania biopaliwa oraz systemu oczyszczania spalin. Wartość podpisanej umowy wraz z aneksami wynosi 148.325.000 EUR netto.

Dodatkowe, oszacowane przez Spółkę koszty realizacji umowy wynoszą 61 milionów złotych i wynikają przede wszystkim z nadzwyczajnego wzrostu cen w trakcie realizacji Projektu Wilno, robót wykraczających, zdaniem Spółki, poza zakres projektu oraz niezawinione przez Spółkę wydłużonego terminu realizacji Projektu, w tym w szczególności wynikające ze zwłoki w spełnianiu świadczeń leżących po stronie zamawiającego skutkujących opóźnioną kontraktacją dostaw i usług, której wartość, ze względu na upływający czas ważności ofert, uległa radykalnemu zwiększeniu. Spółka oszacowała ponadto wartość kosztów związanych z dodatkowymi, nie uwzględnionymi w kontrakcie, a wprowadzonymi przez zamawiającego zmianami skutkującymi rozszerzeniem zakresu prac dodatkowych.

Jednocześnie, Spółka oszacowała roszczenia z wyżej wymienionych tytułów w wysokości 60,7 miliona złotych. Spółka prowadzi obecnie rozmowy z zamawiającym zmierzające do wypracowania porozumienia dotyczącego uwzględnienia wszystkich roszczeń RAFAKO S.A. Mając na uwadze dobrą współpracę z zamawiającym oraz stan udokumentowania wykonanych prac dodatkowych RAFAKO liczy na pozytywne zakończenie prowadzonych negocjacji.

Wpływ zmiany szacunkowej wartości wyniku kontraktu dot. Projektu Wilno na wynik RAFAKO S.A. za okres 6 miesięcy 2019 roku wyniósł (-)35,5 miliona złotych.

9.1.4. Projekt Kozienice

W okresie 6 miesięcy 2019 roku Spółka dokonała aktualizacji szacunkowych kosztów realizacji umowy z dnia 30 września 2016 roku zawartej ze spółką ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., której przedmiotem jest dostawa i montaż instalacji katalitycznego odazotowania spalin dla kotłów AP – 1650 nr 9 i 10 wraz z modernizacją elektrofiltrów w ENEA Wytwarzanie sp. z o.o. Wartość umowy wynosi 289.182.112,00 złotych netto.

Dodatkowe, oszacowane przez Spółkę koszty realizacji umowy wynoszą 52,9 miliona złotych i wynikają przede wszystkim z nadzwyczajnego wzrostu cen rynkowych w trakcie realizacji umowy oraz robót wykraczających, zdaniem Spółki, poza zakres umowy, w tym w szczególności wzrostu kosztów wynikających z umów rozliczanych w oparciu o stawki jednostkowe, roszczeń zgłoszonych w 2019 roku przez głównych podwykonawców, wynikających z niezbędnych prac dodatkowych, kosztów związanych z przedłużoną realizacją kontraktu, wynikającą z wykonanych prac dodatkowych oraz kosztów dodatkowych usług i dostaw dotyczących elektrofiltru.

Jednocześnie, Spółka oszacowała roszczenia wobec zamawiającego z wyżej wymienionych tytułów w wysokości 67,8 miliona złotych. W związku z wcześniejszym brakiem porozumienia z zamawiającym co do uwzględnienia roszczeń RAFAKO S.A. na przełomie sierpnia i września 2019 roku ustalono skład zespołów mediacyjnych (mediacje przed postępowaniem sądowym). Termin pierwszego posiedzenia ustalono na 30 września 2019 roku. Mając na uwadze dobrą współpracę z zamawiającym oraz stan udokumentowania wykonanych prac dodatkowych RAFAKO S.A. liczy na pozytywne zakończenie mediacji w kwestii uwzględnienia kosztów wykonanych prac dodatkowych oraz wyrażenia zgody na zawarcie aneksu sankcjonującego przedłużenie okresu realizacji kontraktu.

Wpływ zmiany szacunkowej wartości kosztów realizacji kontraktu dot. Elektrowni Kozienice na wynik RAFAKO S.A. za okres 6 miesięcy 2019 roku wyniósł (-)52,9 miliona złotych.

10. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych

10.1 Przychody ze sprzedaży i Informacje dotyczące segmentów

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku nie wystąpiły zmiany w polityce rachunkowości Spółki w zakresie wyodrębnienia segmentów operacyjnych oraz zasad wyceny przychodów, wyników oraz aktywów segmentów, które zostały zaprezentowane w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki.

10.1.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów	41 441	44 085	271 216
- w tym od jednostek powiązanych	350	3 796	342
Przychody netto ze sprzedaży usług	377 230	591 578	39 412
- w tym od jednostek powiązanych	1 886	5 655	1 416
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów	1 833	4 382	2 550
Inne przychody	-	317	-
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług	(278)	155	-
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	420 226	640 517	313 178
- w tym od jednostek powiązanych	2 236	9 451	1 758

* szczegółowy opis rezerwy z tytułu kar umownych, mający wpływ na wartość wykazywanych przez Spółkę przychodów ze sprzedaży został zamieszczony w notce 16.1

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku Spółka zanotowała 421 003 tysiące złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 106 702 tysiące złotych więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku, głównie w następstwie wzrostu zaangażowania na projektach dotychczas realizowanych, w tym kontraktu na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem dla litewskiego klienta UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINA oraz w wyniku rozpoczęcia realizacji istotnych kontraktów w nowym sektorze gazu ziemnego i ropy naftowej.

10.1.2. Przychody ze sprzedaży materiałów

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>
Przychody ze sprzedaży materiałów	777	2 796	1 123
- w tym od jednostek powiązanych	-	-	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	777	2 796	1 123
- w tym od jednostek powiązanych	-	-	-

10.1.3. Geograficzne obszary działalności

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>
Przychody ze sprzedaży od klientów krajowych	206 201	376 594	203 354
- w tym od jednostek powiązanych	2 237	5 954	1 758
Przychody ze sprzedaży od klientów zagranicznych	214 802	266 719	110 947
- w tym od jednostek powiązanych	-	3 497	-
Przychody netto ze sprzedaży, razem	421 003	643 313	314 301
- w tym od jednostek powiązanych	2 237	9 451	1 758

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Spółki są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Podział przychodów ze sprzedaży na kontrahentów, z którymi koncentracja sprzedaży przekracza 10% całości przychodów na rynki przedstawia poniższa tabela:

<i>Nazwa kontrahenta</i>	<i>Udział procentowy w sprzedaży ogółem</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>
UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE	27,3%	114 860
Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.	14,8%	62 492
PGE GÓRNICITWO I ENERGETYKA KONWENCJONALNA S.A.	13,7%	57 542
Pozostali kontrahenci	44,2%	186 109
Razem	100%	421 003

10.1.4. Segmenty operacyjne

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Spółka wyróżnia dwa segmenty operacyjne rynku, tj. segment „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska” oraz segment „Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej”. Zarząd Spółki dokonuje oceny działalności Spółki na podstawie jej sprawozdania finansowego. W poprzednich okresach sprawozdawczych Spółka działała w jednym segmencie operacyjnym rynku, tj. segmencie „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska”.

Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku lub na dzień 30 czerwca 2019 roku

	<i>Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej</i>	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Segmenty razem</i>
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	63 177	357 826	421 003
Sprzedaż między segmentami	–	–	–
Przychody segmentu ogółem	63 177	357 826	421 003
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(58 208)	(438 033)	(496 241)
Wynik			
Zysk (strata) na sprzedaży	4 969	(80 207)	(75 238)
Pozostałe przychody (koszty)	(1 685)	(34 295)	(35 980)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 284	(114 502)	(111 218)
Przychody (koszty) finansowe	3	(1 058)	(1 055)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	3 287	(115 560)	(112 273)
Podatek dochodowy	–	(4 457)	(4 457)
Zysk (strata) netto segmentu	3 287	(120 017)	(116 730)
Wyniki			
Amortyzacja	(102)	(6 341)	(6 443)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 czerwca 2019 roku			
Aktywa segmentu	97 282	895 374	992 656
Zobowiązania segmentu	25 406	689 646	715 052
Inne informacje			
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	–	–	–

Spółka w ramach prowadzonej podstawowej działalności operacyjnej wyodrębnia następujące asortymenty produktów:

<i>Nazwa asortymentu</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>
Bloki energetyczne i kotły	159 543	58 609
Przychody w ramach realizacji projektu Jaworzno 910MW	4 576	35 712
Urządzenia ochrony powietrza	88 407	151 131
Zespoły oraz części maszyn i urządzeń energetycznych, a także usługi z tym związane	98 975	61 931
Usługi oraz produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	63 177	3 603
Pozostałe przychody	6 325	3 315
Razem	421 003	314 301

10.2 Koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku koszt własny sprzedaży produktów i materiałów wyniósł 496 241 tysięcy złotych. Biorąc pod uwagę zanotowane przez Spółkę przychody oraz koszty własne sprzedaży zanotowana strata brutto ze sprzedaży osiągnęła wartość 75 238 tysięcy złotych.

W bieżącym okresie sprawozdawczym na koszty sprzedaży wykazane w rachunku zysków i strat w kwocie 12 148 tysięcy złotych składają się koszty przygotowania ofert oraz działań w zakresie PR i marketingu.

Na pozostałe przychody operacyjne największy wpływ miał zanotowany przychód z tytułu udzielonego poręczenia jednostce zależnej E003B7 Sp. z o.o. w kwocie 2 663 tysiące złotych (30 czerwca 2018 roku: 2 687 tysięcy złotych). Ponadto w okresie 6 miesięcy 2019 roku Spółka dokonała rozwiązania odpisów aktualizujących wartość składników aktywów w kwocie 119 tysięcy złotych, w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 63 tysiące złotych.

Na pozostałe koszty operacyjne największy wpływ miało utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu umów w kwocie 1 449 tysięcy złotych oraz koszty z tytułu przekazanych darowizn o wartości 818 tysięcy złotych (30 czerwca 2018 roku: 202 tysiące złotych).

Przychody finansowe Spółki w okresie 6 miesięcy 2019 roku uzyskano w głównej mierze z dyskonta rozrachunków długoterminowych w kwocie 2 477 tysięcy złotych (30 czerwca 2018 roku: 2 364 tysiące złotych) oraz z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 386 tysięcy złotych (30 czerwca 2018 roku: 238 tysięcy złotych).

Na koszty finansowe okresu decydujący wpływ miały koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 1 958 tysięcy złotych (30 czerwca 2018 roku: 1 306 tysięcy złotych), odsetki od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 360 tysięcy złotych (30 czerwca 2018 roku: 365 tysięcy złotych) oraz nadwyżka ujemnych różnic kursowych w kwocie 1 012 tysięcy złotych.

10.3 Podatek dochodowy

Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	-	-
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	-	-
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(4 457)	(10 771)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(4 457)	(10 771)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(4 457)	(10 771)

	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018
Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	96	89
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	96	89
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	96	89

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2019 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2019 roku wynika z następujących pozycji:

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony</i>	
	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2019	30 czerwca 2018
- od ulg inwestycyjnych	(1)	(2)	1	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(14 931)	(14 165)	(766)	324
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 740	2 113	(373)	(442)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	4 277	4 117	160	190
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	(50 999)	(28 506)	(22 493)	(14 053)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	1 945	1 954	(9)	(23)
- od rezerw bilansowych	14 994	11 248	3 746	(4 266)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	28	27	1	18
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	69 395	39 418	29 977	9 038
- z tytułu straty podatkowej	-	16 178	(16 178)	(1 239)
- z tytułu korekty kosztów dotyczącej niezapłaconych faktur	3 652	3 856	(204)	(464)
- pozostałe	1 843	66	1 777	235
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w rachunku zysków i strat			(4 457)	(10 771)
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w innych całkowitych dochodach			96	89
			(4 361)	(10 682)
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	31 943	36 304		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31 943	36 304		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

W okresie 6 miesięcy 2019 roku Spółka dokonała spisania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 16 178 tysięcy złotych. Całkowita wartość straty podatkowej za lata 2015-2018 oraz 2019, która nie została rozpoznana w podatku odroczonym wynosi 380 275 tysięcy złotych.

W okresie 12 miesięcy 2018 roku Spółka zanotowała stratę podatkową w wysokości 2 977 tysięcy złotych. Spółka przeprowadziła analizę realizowalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej na podstawie prognoz podatkowych. Działając zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny, Zarząd Spółki podjął decyzję o nierozpoznananiu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej zanotowanej w okresie 12 miesięcy 2018 roku.

11.1. Istotne pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku w kwocie 86 667 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie 72 330 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT) 1 140 tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie (6 997) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie 13 519 tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności z tytułu poręczeń w kwocie (3 001) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu pozostałych należności w kwocie 9 676 tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku został zamieszczony w nocie 11.12.

Zwiększenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 58 397 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie 72 617 tysięcy złotych,
- zwiększenia stanu zobowiązań z tytułu podatków i innych świadczeń (10 268) tysiące złotych,
- zmniejszenia stanu zobowiązań i rezerw na świadczenia pracownicze z wyłączeniem zysków/strat aktuarialnych w kwocie 2 172 tysiące złotych,
- zwiększenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie (6 124) tysiące złotych.

Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (37 683) tysiące złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

- zwiększenia stanu należności z tytułu wyceny umów (136 869) tysięcy złotych,
- zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę w kwocie 99 186 tysięcy złotych.

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 14 363 tysiące złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

- zwiększenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie 277 tysięcy złotych,
- zwiększenia stanu rezerw na straty na kontraktach w kwocie 17 821 tysięcy złotych,
- zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych w kwocie (3 593) tysiące złotych,
- zmiany stanu pozostałych rezerw (142) tysiące złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 321 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 214 tysięcy złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 107 tysięcy złotych.

Główny wpływ na wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu działalności finansowej miał wzrost zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bieżącym i kredytu obrotowego udzielonego przez PKO BP S.A. w kwocie 12 880 tysięcy złotych.

11.2. Wartość firmy oraz wartości niematerialne

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Wartości niematerialne w trakcie realizacji</i>	<i>Ogółem</i>
30 czerwca 2019 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	1 774	7 565	29	9 368
Nabycia	–	–	108	108
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	137	(137)	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(688)	–	(688)
Na dzień 30 czerwca 2019	1 774	7 014	–	8 788

*wartości niematerialne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 11.15.2

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Wartości niematerialne w trakcie realizacji</i>	<i>Ogółem</i>
31 grudnia 2018 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 774	8 041	698	10 513
Nabycia	–	–	361	361
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	1 031	(1 031)	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 507)	–	(1 507)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 774	7 565	29	9 368

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Wartości niematerialne w trakcie realizacji</i>	<i>Ogółem</i>
30 czerwca 2018 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 774	8 041	698	10 513
Nabycia	–	–	212	212
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	860	(860)	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(732)	–	(732)
Na dzień 30 czerwca 2018	1 774	8 169	50	9 993

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	9 184	76 752	41 703	5 175	–	132 814
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia MSSF 16	–	–	(476)	(4 156)	–	(4 632)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	9 184	76 752	41 227	1 019	–	128 182
Nabycia	–	–	–	–	241	241
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(115)	(21)	–	(136)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	96	145	–	(241)	–
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 345)	(2 433)	(192)	–	(3 970)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	63	1	–	64
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	69	1 188	–	1 257
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2019 roku	9 184	75 503	38 956	1 995	–	125 638

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.15.1.

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	9 232	79 329	46 303	5 495	5	140 364
Nabycia	–	–	–	–	669	669
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	178	1 660	–	1 838
Likwidacja/sprzedaż	(48)	(5)	(45)	(395)	–	(493)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	57	617	–	(674)	–
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	–	–	(11)	–	–	(11)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 629)	(5 208)	(1 560)	–	(9 397)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	(51)	(113)	–	(164)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	(80)	88	–	8
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	9 184	76 752	41 703	5 175	–	132 814

Za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	9 232	79 329	46 303	5 495	5	140 364
Nabycia	-	-	-	-	502	502
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	-	-	179	1 388	-	1 576
Likwidacja/sprzedaż	(48)	(5)	(31)	(8)	-	(92)
Transfery ze środków trwałych w budowie	-	-	408	-	(408)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(11)	-	-	(11)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	-	(1 315)	(2 586)	(681)	-	(4 582)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	-	-	3	(5)	-	(2)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	-	18	-	-	18
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2018 roku	9 184	78 009	44 283	6 189	99	137 764

11.4. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018
Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych*	1 248	2 281
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	163	150

* wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie na zakup środków trwałych wynikająca z tabeli ruchu środków trwałych oraz wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na zakup wartości niematerialnych

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych Spółki na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim zakupy oraz modernizacja maszyn i urządzeń do produkcji oraz zakup sprzętu komputerowego, a także zakup środków transportu. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych oraz w formie leasingu finansowego.

11.5. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Spółka jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego. Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu finansowego przedstawia się następująco:

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku					
Wartość brutto	–	–	738	6 621	7 359
Korekta bilansu otwarcia wynikająca z wdrożenia MSSF 16	249	1 322	5 526	49	7 146
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	(261)	(2 466)	(2 727)
Wartość netto	249	1 322	6 003	4 204	11 778
Na dzień 30 czerwca 2019 roku					
Wartość brutto	249	1 435	6 270	4 541	12 495
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(57)	(392)	(1 191)	(1 167)	(2 807)
Wartość netto	192	1 043	5 079	3 374	9 688

Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 24 do 60 miesięcy. Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>30 czerwca 2019</i>		<i>31 grudnia 2018</i>	
	<i>Opłaty minimalne</i>	<i>Wartość bieżąca opłat</i>	<i>Opłaty minimalne</i>	<i>Wartość bieżąca opłat</i>
W okresie do 1 roku	2 842	2 562	1 373	1 148
W okresie od 1 do 5 lat	3 872	3 811	1 376	1 223
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	6 714	6 373	2 749	2 371
Minus koszty finansowe	(341)	–	(378)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	6 373	6 373	2 371	2 371
Krótkoterminowe	2 562	2 562	1 148	1 148
Długoterminowe	3 811	3 811	1 223	1 223

Spółka nie ujmuje zobowiązań od leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w odniesieniu do których bazy składnik aktywów ma niską wartość. Ponadto w wartości zobowiązań leasingowych nie ujmuje się warunkowych opłat leasingowych. W ciągu pierwszych 6 miesięcy 2019 roku koszty z tych tytułów wynosiły:

<i>30 czerwca 2019</i>	
Leasing krótkoterminowy	1 201
Leasing aktywów o niskiej wartości	–
Razem	1 201

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Spółkę.

11.6. Pozostałe należności długoterminowe

	<i>30 czerwca 2019</i>	<i>31 grudnia 2018</i>
Należności finansowe		
Kaucje/kwoty zatrzymane	2 907	233
Pozostałe należności długoterminowe	1 060	4 991
Należności długoterminowe ogółem (netto)	3 967	5 224

11.7. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Akcje/udziały w spółkach zależnych notowanych na giełdzie	–	–
Akcje/udziały w spółkach zależnych nienotowanych na giełdzie	35 142	35 132
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	125	160
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nienotowanych na giełdzie	1 376	1 228
	36 643	36 520

*akcje/udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.15.3

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku spółka dokonała zakupu 1 udziału w spółce InnoEnergy Central Europe Sp. z o.o. w kwocie 147 tysięcy złotych.

11.8. Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Należności z tytułu udzielonych poręczeń wobec jednostek powiązanych	25 177	22 176
Obligacje długoterminowe	–	14 066
	25 177	36 242

11.8.1. Obligacje

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A., w związku z zawarciem aneksów do dokumentacji restrukturyzacyjnej, poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało następnie zaoferowane wierzycielom zaspokajanych przez PBG S.A. zgodnie z Układem, w tym spółce RAFAKO S.A. (Obligacje).

W konsekwencji powyższego, w dniu 20 stycznia 2017 roku Spółka złożyła oświadczenie o przyjęciu skierowanych do niej propozycji nabycia Obligacji spółki PBG S.A. emitowanych w ramach ośmiu serii od B1 do I1 (tak zwana Druga Emisja Obligacji PBG S.A.). Łącznie RAFAKO S.A. objęła 388 492 sztuk Obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Objęcie wskazanych Obligacji nastąpiło w drodze potrącenia wierzytelności RAFAKO S.A. wynikających z układu PBG S.A. z ceną emisyjną Obligacji.

W dniu 9 lutego 2017 roku nastąpił przydział Obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Poniżej zaprezentowano kluczowe informacje odnoszące się do warunków emisji oraz realizowanego przez PBG S.A. procesu wykupu:

1. Niewykupione na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Obligacje PBG S.A. będą podlegać wykupowi w następujących terminach i kwotach:

Data Wykupu	15.10.2019*	31.12.2019	30.06.2020	Razem
Serie	G, G1 i G3	H, H1 i H3	I, I1 i I3	
Wartość wykupywanych Obligacji (w tysiącach złotych)	61 934,8	46 875,6	238 445,7	347 256,1
w tym				
Obligacje objęte przez RAFAKO S.A. wg ceny wykupu	4 996	3 781	19 045	27 822
Odpis aktualizujący wartość obligacji	(288)	(366)	(3 495)	(4 149)
Wartość obligacji wykazana w sprawozdaniu finansowym	4 708	3 415	15 550	23 673

*na mocy uchwały Zgromadzenia Obligatariuszy obligacji serii G wyemitowanych przez spółkę PBG S.A. z dnia 16 września 2019 roku zmianie uległ termin wykupu obligacji serii G, G1 oraz G3 z dnia 30 czerwca 2019 roku na dzień 15 października 2019 roku.

2. Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji były i są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi obecnie 33,2% kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG, zastawami rejestrowymi na innych wybranych aktywach Grupy PBG, w tym akcjach i udziałach wybranych spółek z Grupy PBG, poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych.
3. PBG S.A. zobowiązała się doprowadzić do dematerializacji Obligacji oraz ich notowania na ASO GPW S.A. lub ASO Bondspot S.A. w ciągu 3 miesięcy od ich wyemitowania (odpowiednio dla każdej Emisji Obligacji). Decyzjami Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjętymi odpowiednio w dniu 9 marca 2017 roku i 19 kwietnia 2017 roku, pierwsze notowanie Obligacji PBG S.A. na okaziciela serii B, C, D, E, F, G, H oraz I w alternatywnym systemie obrotu na Catalyst odbyło się w dniu 10 marca 2017 roku, a obligacji serii C1, D1, G1, H1 oraz I1 w dniu 20 kwietnia 2017 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego jednostka dominująca PBG S.A., zgodnie z harmonogramem, dokonała wykupu serii B1, C1, D1, E1 i F1 obligacji o łącznej wartości 11 026 800 złotych.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego zgodnie z warunkami emisji obligacji właściwymi dla Obligacji objętych przez Spółkę a wyemitowanych przez PBG S.A., pozostałe do wykupu Obligacje spółki PBG S.A. (o łącznej wartości: 353,3 milionów złotych) zabezpieczone były wyżej wskazanymi zabezpieczeniami, w tym w szczególności zastawem rejestrowym na posiadanych bezpośrednio i pośrednio przez PBG S.A. akcjach spółki RAFAKO S.A. W ocenie Zarządu ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu wskazanych Obligacji na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego jest wystarczające, aby uznać, że należność jest realizowalna.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku łączna wartość netto obligacji wynosiła 23 673 tysiące złotych.

11.9. Zapasy

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	28 882	29 391
Według ceny nabycia	38 938	39 678
Według wartości netto możliwej do uzyskania	28 882	29 391
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	28 882	29 391

*zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.15.4

11.10. Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	23 673	7 608
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 400	10 400
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 400)	(10 400)
Obligacje krótkoterminowe	23 673	7 608
	23 673	7 608

* szczegółowy opis dotyczący obligacji został zamieszczony w nocie 11.8.1

11.11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018	30 czerwca 2018
Środki pieniężne w banku i w kasie	29 244	5 386	69 234
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	26	18	49
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-	-
	29 270	5 404	69 283

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stawki referencyjnej ustalonej na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

11.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	117 243	198 667
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(5 706)	(18 731)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	111 537	179 936
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		
Kaucje	72 262	88 455
Należności dochodzone na drodze sądowej*	16 465	25 869
Inne należności finansowe	10 483	10 483
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	(24 134)	(24 189)
Należności finansowe ogółem (netto)	186 613	280 806
Należności niefinansowe		
Należności z tytułu przedpłat i udzielonych zaliczek	106 370	99 373
Należności budżetowe	8 761	9 901
Inne należności niefinansowe	5 276	5 664
Odpis aktualizujący należności niefinansowe (-)	(3 037)	(3 100)
Należności niefinansowe ogółem (netto)	117 370	111 838
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	303 983	392 644

* Spółka objęła należność odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności, szczegółowy opis należności spornych został zaprezentowany w nocie 0 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2019 roku w kwocie 111 537 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

Kaucje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2019 roku w kwocie 72 262 tysiące złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 17 328 tysięcy złotych,
- instalacji katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 750 tysięcy złotych,
- budowy bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w kwocie 7 109 tysięcy złotych,
- wykonania części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 5 710 tysięcy złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku wynikała przede wszystkim z wpłaty kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na budowę bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w kwocie 7 109 tysięcy złotych, ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umów na modernizację instalacji odsiarczania spalin w kwocie 11 168 tysięcy złotych oraz ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na budowę gazociągu w kwocie 15 362 tysiące złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosiły 106 370 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 101 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 19 784 tysiące złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę gazociągu w kwocie 13 457 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę zbiornika LNG w kwocie 10 353 tysiące złotych.

11.13. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Rozliczenia międzyokresowe		
Koszty gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	4 672	3 572
Koszty związane z doprowadzeniem do zawarcia umów z klientami	1 260	2 938
Pozostałe koszty	11 457	8 791
Rozliczenia międzyokresowe	17 389	15 301

11.14. Odpisy aktualizujące wartość aktywów

	Akcje/udziały*	Pozostałe aktywa finansowe	Pozostałe aktywa niefinansowe	Zapasy**	Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę	Należności***
1 stycznia 2019	(4 973)	(10 400)	(5 676)	(10 287)	(1 848)	(46 020)
Utworzenie	(37)	-	-	-	(1 448)	(1 868)
Wykorzystanie	-	-	-	231	-	13 290
Rozwiązanie	-	-	-	-	-	1 722
30 czerwca 2019	(5 010)	(10 400)	(5 676)	(10 056)	(3 296)	(32 876)
1 stycznia 2018	(4 973)	(10 500)	(5 676)	(11 105)	-	(33 155)
Korekta bilansu otwarcia	-	-	-	-	(1 341)	(12 181)
1 stycznia 2018	(4 973)	(10 500)	(5 676)	(11 105)	(1 341)	(45 336)
Utworzenie	(56)	-	-	(464)	(562)	(693)
Wykorzystanie	-	-	-	450	-	-
Rozwiązanie	-	-	-	136	-	104
30 czerwca 2018	(5 029)	(10 500)	(5 676)	(10 983)	(1 903)	(45 925)

* odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji w spółkach dotyczą udziałów/akcji w spółkach postawionych w stan upadłości oraz aktualizacji wartości udziałów

** utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmowane jest w koszcie wytworzenia produktów i usług

*** odpisy aktualizujące wartość należności długo- i krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych należności, w tym należności z tytułu kar umownych, należności spornych oraz kaucji

**** Zarząd Spółki ocenia, że wynikające z umowy zawartej w 2012 roku aktywa finansowe są obciążone istotnym ryzykiem nierealizowalności i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu, Spółka nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 5 lat.

Wartości brutto poszczególnych grup oraz wysokość odpisów kształtowały się na 30 czerwca 2019 roku i datę porównywalną następująco:

	Aktywa z tytułu umowy	Należności z tytułu dostaw i usług					Powyżej 365 dni	Razem
		Bieżące	0-30 dni	31-90 dni	91-180 dni	Od 181- 365 dni		
30 czerwca 2019 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	0,85%	0,85%	0,85%	32,22%	55,44%	67,89%	92,44%	–
Wartość brutto	345 314	78 226	5 265	250	2 742	366	1 378	433 541
Odpis aktualizujący	(3 296)	(668)	(45)	(80)	(1 520)	(249)	(1 321)	(7 179)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	–	0,85%	0,85%	32,22%	55,44%	67,89%	92,44%	–
Wartość brutto	–	25 624	2 164	–	2 311	348	2 374	32 821
Odpis aktualizujący	–	(220)	(18)	–	(1 281)	(236)	(68)	(1 823)
Razem odpisy	(3 296)	(888)	(63)	(80)	(2 801)	(485)	(1 389)	(9 002)
31 grudnia 2018 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	0,85%	0,85%	0,85%	32,22%	55,44%	67,89%	92,44%	–
Wartość brutto	206 997	117 301	334	188	169	2	15 260	340 251
Odpis aktualizujący	(1 848)	(1 001)	(3)	(60)	(94)	(2)	(15 204)	(18 212)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	–	0,85%	0,85%	32,22%	55,44%	67,89%	92,44%	–
Wartość brutto	–	39 411	20 549	2 009	1 827	22	2 510	66 328
Odpis aktualizujący	–	(336)	(175)	(647)	(1 013)	(15)	(181)	(2 367)
Razem odpisy	(1 848)	(1 337)	(178)	(707)	(1 107)	(17)	(15 385)	(20 579)

Na dzień 30 czerwca 2019 roku pozostałe należności finansowe krótkoterminowe o wartości brutto w kwocie 99 210 tysięcy złotych zostały objęte odpisem aktualizującym w wartości 24 134 tysiące złotych (31 grudnia 2018 roku: wartość brutto 125 059 tysięcy złotych, wartość odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności 24 189 tysięcy złotych).

11.15. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki

11.15.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 125 711 tysięcy złotych. Środki trwałe zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. (poprzednio TAURON Wytwarzanie S.A.) w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	84 228	85 754
grunty	9 162	9 162
budynki i budowle	75 066	76 592
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	41 483	42 640
urządzenia techniczne i maszyny	39 317	41 400
środki transportu	2 166	1 200
	125 711*	128 394*

*wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 101 tysięcy złotych (31 grudnia 2018: 163 tysiące złotych)

11.15.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 30 czerwca 2019 roku wartości niematerialne o wartości 8 788 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2018: 9 339 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. (poprzednio TAURON Wytwarzanie S.A.) w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

11.15.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 30 czerwca 2019 roku akcje/udziały w spółkach zależnych oraz w pozostałych jednostkach o wartości 36 643 tysiące złotych (31 grudnia 2018: 36 520 tysięcy złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. (poprzednio TAURON Wytwarzanie S.A.) w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

11.15.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 30 czerwca 2019 roku zapasy o wartości 28 882 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2018: 29 391 tysięcy złotych). Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. (poprzednio TAURON Wytwarzanie S.A.) w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

11.15.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 30 czerwca 2019 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług w kwocie 23 806 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek (31 grudnia 2018 roku: 20 170 tysięcy złotych).

11.16. Kapitał podstawowy

W okresie 6 miesięcy 2019 roku zakończonym 30 czerwca 2019 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. nie uległ zmianie i jego wartość na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosiła 254 864 tysiące złotych.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
Akcje serii K	42 500 000	85 000
	127 431 998	254 864

W związku z emisją obligacji przez PBG S.A. w 2016 roku, głównego akcjonariusza Spółki, na akcjach RAFAKO S.A. należących bezpośrednio do PBG S.A. (7 665 999 akcji), jak i pośrednio poprzez spółkę zależną od PBG S.A. - Multaros Trading Company Limited (34 800 001 akcji) został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz obligatariuszy PBG S.A.

11.17. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą dwa złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

11.18. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

11.19. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2019 roku, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej nie uległ zmianie i na dzień 30 czerwca 2019 roku kapitał ten wyniósł 165 119 tysięcy złotych.

11.20. Zysk/(strata) przypadające na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(116 730)	1 665
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	-	-
Zysk/(strata) netto	(116 730)	1 665
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku/(straty) na jedną akcję	(116 730)	1 665
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	127 431 998	127 431 998
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	127 431 998	127 431 998
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy/ rozwodniony z zysku/(straty) za okres	(0,92)	0,01

Spółka nie prezentuje zysku rozwodnionego na jedną akcję za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku, ponieważ nie emitowała instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

11.21. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	<i>30 czerwca 2019</i>	<i>31 grudnia 2018</i>
Zobowiązania finansowe		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	9 627	9 647
	9 627	9 647

11.22. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe

	<i>30 czerwca 2019</i>	<i>31 grudnia 2018</i>
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	5	13
Rezerwy na odprawy emerytalne	6 986	6 838
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	12 510	12 197
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	4 306	4 447
	23 807	23 495

11.23. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuariálną, Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Na dzień 1 stycznia	26 097	23 185
Koszty odsetek	360	741
Koszty bieżącego zatrudnienia	275	540
(Zyski)/straty aktuariálne	506	4 275
Wyłacone świadczenia	(728)	(2 644)
Koniec okresu	26 510	26 097
Rezerwy długoterminowe	23 802	23 482
Rezerwy krótkoterminowe	2 709	2 617

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Stopa dyskontowa (%)	2,8	2,8
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników	7,5	7,5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (**)	2	2

* Brak danych w raporcie aktuarium

** 2% w roku 2019 oraz w kolejnych latach

11.24. Pozostałe rezerwy długoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	15 850	14 515
	15 850	14 515

11.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	249 337	176 700
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	245	217
Kwoty zatrzymane (kaucje)	260	259
Inne zobowiązania finansowe	–	199
Zobowiązania finansowe ogółem	249 842	177 375

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania niefinansowe		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	6 557	16 825
Inne zobowiązania niefinansowe	6 811	12 229
Zobowiązania niefinansowe ogółem	13 368	29 054
	263 210	206 429

11.26. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	6 409	6 488
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 624	6 179
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	–	145
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	4 464	2 929
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	745	733
Rezerwy na odprawy emerytalne	598	540
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 766	1 754
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	345	323
	20 951	19 091

11.27. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	7 378	8 436
Rezerwa na straty z tytułu umów	21 898	4 077
Pozostałe rezerwy	433	575
	29 709	13 088

12. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do opublikowanych w sprawozdaniu finansowym za 2018 rok.

13. Instrumenty finansowe

Spółka prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgowa jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Wartość aktywów finansowych prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (AZK),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (AWGW-W),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – obowiązkowo wyceniane w ten sposób zgodnie z MSSF 9 (AWGW-O),
- instrumenty kapitałowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (IKWGP),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (AFWGP),

- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- aktywa poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

<i>Kategorie i klasy aktywów finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 30 czerwca 2019</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2018</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	125	160
Udziały i akcje długoterminowe	125	160
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	1 228
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	1 228
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	239 430	329 880
Obligacje	23 673	21 674
Należności z tytułu dostaw i usług	112 597	184 927
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	–	252
Pozostałe należności finansowe*	77 983	100 851
Inne aktywa finansowe	25 177	22 176
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29 270	5 404
	<u>270 201</u>	<u>336 672</u>

* w tym: należności z tytułu kar umownych, należności sporne, oraz kaucje.

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ZZK),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (ZGWG-W),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu zgodnie z MSSF 9 (ZGWG-O),
- umowy gwarancji finansowych (UGF),
- warunkowa zapłata w ramach połączenia przedsięwzięć (WZP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- zobowiązania poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

<i>Kategorie i klasy zobowiązań finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 30 czerwca 2019</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2018</i>
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	372 687	287 853
Kredyty i pożyczki	113 218	100 831
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	259 209	186 564
Pozostałe zobowiązania finansowe	260	458
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSSF 9	6 373	2 371
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	6 373	2 371
	<u>379 060</u>	<u>290 224</u>

Tabela poniżej przedstawia aktywa oraz zobowiązania finansowe ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej, zakwalifikowane do określonego poziomu w hierarchii wartości godziwej:

- poziom 1 – notowane ceny (bez dokonywania korekt) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów oraz zobowiązań,
- poziom 2 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, inne niż notowane ceny ujęte w ramach poziomu 1, obserwowalne na podstawie zmiennych pochodzących z aktywnych rynków,
- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, nie ustalone w oparciu o zmienne pochodzące z aktywnych rynków.

<i>30 czerwca 2019 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	125	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	125	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–
<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	160	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	160	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 228	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 228	–	–

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne przeniesienia pomiędzy poziomem 1 oraz poziomem 2 wartości godziwej instrumentów.

14. Instrumenty pochodne

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward. Na dzień 30 czerwca 2019 roku Spółka nie posiadała innych rodzajów instrumentów pochodnych.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, jednak zawierane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie.

15. Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 70 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2020****	68 942	60 081
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 44 milionów złotych	PLN/ EUR	WIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża	30.06.2020****	44 276	40 750
						113 218	100 831

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 28 czerwca 2019 roku, limit udzielony został do kwoty 200 mln złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym: do kwoty 70 milionów złotych do dnia 31 stycznia 2020 roku, a od dnia 1 lutego 2020 roku do kwoty 50 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 44 milionów złotych.

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 28 czerwca 2019 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 30 czerwca 2020 roku.

Spółka przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Spółki należy analizować w powiązaniu z notą 2 dotyczącą kontynuacji działalności Spółki.

16. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Spółkę mające na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Spółki wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Spółka analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny	277 604	394 426
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	113 218	100 831
Suma bilansowa	992 656	917 735
Wskaźnik kapitalizacji (kapitał własny/suma bilansowa)	0,28	0,43
Źródła finansowania ogółem		
Kapitał własny	277 604	394 426
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	113 218	100 831
Leasing finansowy	6 373	2 371
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	2,32	3,82
EBITDA		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(111 218)	3 703
Amortyzacja	6 443	10 904
EBITDA	(104 775)	14 607
Dług		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	113 218	100 831
Leasing finansowy	6 373	2 371
Wskaźnik długu do EBITDA	(1,14)	7,07

16.1. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach*	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne i ZFŚS	Rezerwa na urlopy	Rezerwa na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na koszty kar kontraktowych	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rezerwa na straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń	Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Rezerwa na pozostałe koszty	Pozostałe rezerwy
1 stycznia 2019	4 077	26 096	2 928	22 951	–	747	1 549	145	–	1 531	139
Utworzenie rezerwy	22 514	1 159	1 536	5 640	–	26	–	–	–	–	142
Rozwiązanie rezerwy	(4 693)	(18)	–	(1 576)	–	(2)	(70)	(4)	–	(48)	–
Wykorzystanie rezerwy	–	(728)	–	(3 787)	–	(21)	–	(141)	–	–	(139)
30 czerwca 2019	21 898	26 509	4 464	23 228	–	750	1 479	–	–	1 483	142
1 stycznia 2018	15 843	23 185	3 875	17 489	8 069	1 118	–	1 596	8 368	3 936	75
korekta bilansu otwarcia	(1 754)	–	–	12 295	1 691	–	1 618	–	–	–	–
1 stycznia 2018	14 089	23 185	3 875	29 784	9 760	1 118	1 618	1 596	8 368	3 936	75
Utworzenie rezerwy	1 239	1 237	314	8 772	295	3 813	–	–	–	249	142
Rozwiązanie rezerwy	(13 653)	(170)	–	–	–	(413)	–	(103)	(5 747)	(96)	–
Wykorzystanie rezerwy	–	(757)	–	(14 786)	(3 404)	(19)	–	(688)	(1 443)	(34)	(75)
30 czerwca 2018	1 675	23 495	4 189	23 770	6 651	4 499	1 618	805	1 178	4 055	142

* powyższe kwoty wynikają z wyceny umów o usługę opisanych w nocie 9

17. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Spółka w okresie 6 miesięcy 2019 roku nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

18. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

Spółka w okresie 6 miesięcy 2019 roku nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

19. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Spółka nie wykazywała zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Spółka nie posiadała podpisanych umów dotyczących planowanych w 2019 roku nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych.

20. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Należności z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	225 037	226 019
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	62 731	64 159
- od jednostek powiązanych	53 950	55 657
Akredytywy	-	-
	287 768	290 178
	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	527 782	416 053
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 182 207	1 238 500
- na rzecz jednostek powiązanych	1 182 207	1 238 500
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	21 478	21 978
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
	1 731 467	1 676 531

W okresie 6 miesięcy 2019 roku spółka RAFAKO S.A. zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 54 936 tysięcy złotych, który wynikał ze wzrostu poziomu udzielonych gwarancji. W okresie 6 miesięcy 2019 roku na zlecenie RAFAKO S.A. banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, z tytułu dobrego wykonania umowy, w kwocie 125 515 tysięcy złotych, gwarancji zwrotu zaliczki, w kwocie 46 299 tysięcy złotych oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 18 243 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 35 547 tysięcy złotych, wystawiona w czerwcu 2019 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń na koniec czerwca 2019 roku wynosiły 1 182 207 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowią poręczenia udzielone w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., z terminem obowiązywania do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”.

Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie 6 miesięcy 2019 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 6 654 tysięcy złotych.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Spółka posiadała czynne i dostępne limity gwarancyjne w łącznej kwocie 541 246,9 tysiąca złotych, w tym bankowe limity gwarancyjne w kwocie 287 336,1 tysiąca złotych oraz ubezpieczeniowe limity gwarancyjne w kwocie 253 910,8 tysiąca złotych.

W okresie 6 miesięcy 2019 roku Spółka odnotowała spadek poziomu należności warunkowych w kwocie 2 410 tysięcy złotych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów oraz zwrotu zaliczki, w tym spadek poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 982 tysiące złotych oraz spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 1 428 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 6 miesięcy 2019 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 2 979 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji wygasłych w okresie 6 miesięcy 2019 roku stanowiła gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 3 684 tysiące euro.

21. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwany jak i powodem.

Szczegółowy opis kluczowych spraw sądowych znajduje się w sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku dostępnym pod adresem:

<https://www.rafako.com.pl/relacje-inwestorskie/raporty-okresowe?page=18083>

Jako zakończone należy traktować sprawy opisywane w notach 42.1 i 42.2 ww. sprawozdania. W odniesieniu do pozostałych nie zaszły żadne istotne zmiany.

Nowym postępowaniem sądowym jest powództwo wytoczone 30 kwietnia 2019 roku przez RAFAKO S.A. przeciwko Mostostal Warszawa S.A. W pozwie Spółka domaga się 2 429 tysięcy złotych tytułem odsetek związanych z nieprawidłowym wystawieniem przez pozwaną spółkę faktur VAT, w wyniku czego Spółka nie mogła we właściwym czasie pomniejszyć kwoty zapłaconego podatku z tytułu należnego VAT.

22. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej Spółki

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Spółki.

W dniu 19 sierpnia 2019 roku w związku ze śmiercią Prezesa Jerzego Wiśniewskiego wygaśnięciu uległ jego mandat Prezesa Zarządu RAFAKO S.A.

W dniu 2 września 2019 roku Rada Nadzorcza dokonała następujących zmian w Zarządzie Spółki:

- odwołała Pana Jarosława Dusiło z funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki,
- powołała do Zarządu Spółki Pana Jerzego Ciechanowskiego i powierzyła mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
- delegowała Przewodniczącą Rady Nadzorczej Panią Helenę Fic do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu na okres trzech miesięcy.

Rada Nadzorcza podjęła również decyzję o rozpisaniu konkursu na stanowisko Prezesa Zarządu Spółki.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Helena Fic	- delegowana z Rady Nadzorczej do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu
Agnieszka Wasilewska-Semail	- Wiceprezes Zarządu
Jerzy Ciechanowski	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2019 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Helena Fic	- Przewodnicząca Rady Nadzorczej (delegowana do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu)
Małgorzata Wiśniewska	- Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Sekretarz Rady Nadzorczej (niezależny)
Krzysztof Gerula	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Dariusz Szymański	- Członek Rady Nadzorczej
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Michał Sikorski	- Członek Rady Nadzorczej

23. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, za wyjątkiem transakcji opisanych w nocie 24.

24. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmioty powiązane z RAFAKO S.A. obejmują kluczowy personel kierowniczy, jednostki zależne wyłączone z obowiązku konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Spółka zalicza podmioty kontrolowane przez Zarząd Spółki. Do najważniejszych pozostałych podmiotów powiązanych Spółka zalicza spółki: PBG S.A., PBG oil and gas Sp. z o.o., RAFAKO Engineering Sp. z o.o., Energotechnika Engineering Sp. z o.o. oraz E003B7 Sp. z o.o.

Nierozliczone salda należności oraz zobowiązań zazwyczaj regulowane są w środkach pieniężnych. Informacje o zobowiązaniach warunkowych dotyczących podmiotów powiązanych zaprezentowano w nocie 20.

W okresie 6 miesięcy 2019 roku oraz w okresie 6 miesięcy 2018 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od podmiotów powiązanych:

Przychody z działalności operacyjnej
od 01.01.2019 *od 01.01.2018*
do 30.06.2019 *do 30.06.2018*

Sprzedaż do:

Jednostki powiązane kapitałowo	2 259	1 784
Jednostki powiązane osobowo	24	-
RAZEM	<u>2 283</u>	<u>1 784</u>

Należności
30 czerwca 2019 *31 grudnia 2018*

Sprzedaż do:

Jednostki powiązane kapitałowo	93 283*	87 398*
Jednostki powiązane osobowo	8	510
RAZEM	<u>93 291</u>	<u>87 908</u>

* w tym: obligacje od PBG S.A., które zostały opisane w nocie 11.8 oraz należności z tytułu udzielonych zaliczek

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec podmiotów powiązanych:

	<i>Zakupy (koszty. aktywa)</i>	
	<i>od 01.01.2019</i>	<i>od 01.01.2018</i>
	<i>do 30.06.2019</i>	<i>do 30.06.2018</i>
<i>Zakup od:</i>		
Jednostki powiązane kapitałowo	53 836	25 856
Jednostki powiązane osobowo	577	566
RAZEM	54 413	26 422

	<i>Zobowiązania</i>	
	<i>30 czerwca 2019</i>	<i>31 grudnia 2018</i>
	<i>Zakup od:</i>	
Jednostki powiązane kapitałowo	23 037	3 624
Jednostki powiązane osobowo	262	75
RAZEM	23 299	3 699

25. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Spółka nie publikowała prognoz na 2019 rok.

26. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. zostali zaprezentowani w 28 dodatkowej notce objaśniającej do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku.

27. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od dnia przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego

	<i>Nazwa spółki</i>	<i>Stan na 27.05.2019</i>	<i>Zwiększenia stanu posiadania</i>	<i>Zmniejszenia stanu posiadania</i>	<i>Stan na 30.09.2019</i>
<i>Osoba zarządzająca</i>					
Agnieszka Wasilewska- Semail – Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	60 245	–	–	60 245
Jarosław Dusiło * Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	44 000	–	–	–
<i>Osoba nadzorująca</i>					
		–	–	–	–

* w dniu 2 września 2019 roku Rada Nadzorcza odwołała Pana Jarosława Dusiło z funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki, co zostało opisane w notce 22

28. Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w trzecim kwartale 2019 roku

- Możliwość zmiany wysokości szacunków kosztów dotyczących realizowanych kontraktów, m.in. w następstwie prowadzonej kontraktacji zakupu wyrobów i usług, które mogą wpłynąć „in plus” lub „in minus” na wynik do rozpoznania po 30 czerwca 2019 roku;
- Wystarczalność utworzonych rezerw i odpisów dotyczących realizowanych kontraktów;
- Ryzyko wystąpienia konieczności utworzenia rezerw na kary kontraktowe za nieterminową realizację lub za niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technicznych niektórych kontraktów;
- Możliwość poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym nieobjętych utworzoną rezerwą na naprawy gwarancyjne;
- Kształtowanie się kursu złotego do EUR, bowiem znaczące zmiany kursu euro mogą mieć istotny wpływ na zmianę rentowności realizowanych kontraktów denominowanych w EUR;
- Ryzyko związane z nieuzyskaniem niezbędnych gwarancji finansowych umożliwiających pozyskanie i realizację kontraktów.

29. Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym, do przeliczenia wybranych danych finansowych zastosowano następujące średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR, ustalane przez Narodowy Bank Polski:

- kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu sprawozdawczego: 30.06.2019 roku: 4,2520 PLN/EUR, 31.12.2018 roku: 4,3000 PLN/EUR,
- średni kurs w okresie, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie: 01.01 - 30.06.2019: 4,2940; PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2018: 4,2617 PLN/EUR,

Najwyższy i najniższy kurs obowiązujący w każdym okresie kształtował się następująco : 01.01 - 30.06.2019: 4,3402/4,2520 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2018: 4,3978/4,1423 PLN/EUR.

	<i>30 czerwca 2019 roku w tysiącach złotych</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>30 czerwca 2019 roku w tysiącach EUR</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	992 656	923 280	233 456	214 716
Zobowiązania długoterminowe	53 095	48 072	12 487	11 180
Zobowiązania krótkoterminowe	661 957	480 464	155 681	111 736
Kapitał własny	277 604	394 744	65 288	91 801
Kurs PLN / EUR na koniec okresu			4,2520	4,3000

Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z wyniku oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych, przeliczone na EURO, przedstawia poniższa tabela:

	<i>od 01.01.2019 do 30.06.2019 w tysiącach złotych</i>	<i>od 01.01.2018 do 30.06.2018</i>	<i>od 01.01.2019 do 30.06.2019 w tysiącach EUR</i>	<i>od 01.01.2018 do 30.06.2018</i>
Sprawozdanie z całkowitych dochodów				
Przychody ze sprzedaży	421 003	314 301	98 044	74 136
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(111 218)	9 183	(25 901)	2 166
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(112 273)	12 435	(26 146)	2 933
Zysk (strata) netto	(116 730)	1 664	(27 184)	392
Zysk na akcję (PLN)	(0,92)	0,01	(0,21)	0,00
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,2940	4,2395

	<i>od 01.01.2019 do 30.06.2019</i>	<i>od 01.01.2018 do 30.06.2018</i>	<i>od 01.01.2019 do 30.06.2019</i>	<i>od 01.01.2018 do 30.06.2018</i>
	<i>w tysiącach złotych</i>		<i>w tysiącach EUR</i>	
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	16 768	(100 854)	3 905	(23 789)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(63)	(1 972)	(15)	(465)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	7 161	13 313	1 668	3 140
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	23 866	(89 513)	5 558	(21 114)
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,2940	4,2395

30. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 24 lipca 2019 roku Spółka RAFAKO S.A. otrzymała od PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. pismo informujące o wyborze przez Zamawiającego oferty Spółki jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym pn. Wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 8-12 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów. Wartość oferty Spółki to 244 940 000 złotych netto (tj. 301 276 200 złotych brutto). W dniu 5 września 2019 roku Spółka podpisała z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. umowę na „Wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 8-12 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów”. Termin na wykonanie przedmiotu umowy wynosi 28 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółka prezentuje zmiany, które miały miejsce w przedmiocie sprawy spornej z Wärtsilä Finland Oy w stosunku do tych, które zostały zaprezentowane w ostatnim sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Prowadzone w okresie 6 miesięcy 2019 roku rozmowy z Klientem dotyczące wykonawstwa zastępczego nie doprowadziły do porozumienia. RAFAKO S.A. nie zgadza się z decyzją Klienta, uznając ją za bezzasadną i niezgodną z zapisami umowy, odrzucając w całości przedmiotowe roszczenie. Klient nie przedstawił żadnej dokumentacji związanej z szacowanymi przez Klienta kosztami wykonawstwa zastępczego w wysokości 3 527 tysięcy EUR. RAFAKO S.A. realizowało prace zgodnie z umową, w możliwym do wykonania zakresie, w oparciu o udostępnioną przez Klienta dokumentację techniczną i uzgodnienia odnośnie wpływu zmian projektowych na cenę kontraktową i harmonogram. Pismem z dnia 16 września 2019 roku Klient złożył oświadczenie o jednostronnym rozwiązaniu kontraktu powołując się na rzekome zaprzestanie realizacji części przedmiotu kontraktu przez RAFAKO S.A. Pismo to wpłynęło jedynie w formie skanu załączonego do korespondencji e-mail, z formalnego punktu widzenia nie zostało doręczone w sposób skuteczny. RAFAKO S.A. w całości odrzuca zarzuty stawiane przez Klienta. Brak udostępnionego kompletu dokumentacji technicznej uniemożliwił Spółce rozpoczęcie realizacji prac we wskazanym przez Klienta zakresie. Dodatkowo Klient nie dochował warunków realizacji zmienionego przez siebie zakresu prac w wymaganej umową formie.

W dniu 16 września 2019 roku do Banku PKO BP wpłynęły żądania wypłaty z gwarancji bankowej na kwotę 377 800,00 EUR (umowa gwarancji bankowej nr 99175020004773) oraz na kwotę 2 310 000,00 EUR (umowa gwarancji bankowej nr 99175020005004). Złożenie przez Wärtsilä Finland Oy wniosku o wypłatę środków z gwarancji bankowej nie było poprzedzone skierowaniem jakiegokolwiek roszczenia finansowego w stosunku do RAFAKO S.A. Zdaniem Spółki przedmiotowe żądania wypłaty są nieuzasadnione i nie ma podstaw prawnych do dokonania takich wypłat.

W dniu 25 września 2019 roku Bank PKO BP S.A. dokonał wypłat z dwóch gwarancji, których był wystawcą na rzecz firmy Wärtsilä na łączną kwotę 2 678,8 tysiąca EUR z tytułu nienależytego wykonania kontraktu. W związku z tym, że zabezpieczenie kontraktu było przedłożone w postaci dwóch gwarancji bankowych, z tego jedna wystawiona w ramach limitu LKW, uruchomiony został kredyt obrotowy w wysokości 8 297,7 tysiąca złotych w miejsce części limitu gwarancyjnego.

Transakcja ta nie powinna mieć negatywnego wpływu na bieżącą sytuację finansową Spółki z racji posiadanych przez RAFAKO S.A. limitów w ramach LKW, w ciężar których zostaną rozliczone gwarancje należytego wykonania, wystawione przez PKO BP na rzecz Wärtsilä z terminem obowiązywania LKW do 30 czerwca 2020 roku.

Sytuacja otrzymania oświadczenia Klienta o odstąpieniu od umowy oraz żądania wypłaty środków z gwarancji bankowych powoduje, że po dokonaniu pełnej inwentaryzacji zrealizowanych prac i poznaniu stanowiska banku odnośnie wypłaty środków w ramach gwarancji, RAFAKO S.A. będzie dochodziło swoich roszczeń w postępowaniu arbitrażowym.

31. Zatwierdzenie do publikacji

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 30 września 2019 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 30 września 2019 roku.

Podpisy:

Helena Fic	p.o. Prezesa Zarządu
Agnieszka Wasilewska-Semail	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Ciechanowski	Wiceprezes Zarządu
Jolanta Markowicz	Główny Księgowy